

El llenguatge

El què

Observem sovint, especialment en articles periodístics, l'ús del conjunt el què, és a dir, el grup format per l'article definit el i el terme gramatical què (amb un accent greu). No gosaríem pas afirmar que en tots els casos calgués responsabilitzar-ne els autors del text, però, sigui com vulgui, la freqüència amb què apareix escrit aquest conjunt en textos impresos justifica plenament de dedicar-hi un comentari.

El conjunt el què correcte té una aplicació molt escassa, realment excepcional, fins a tal punt que es pot dir que en tots els casos a què ens referim (diguem en la seva quasi totalitat) és incorrecte. Què, accentuat, és un relatiu fort o bé un pronom interrogatiu: ni l'un ni l'altre no admeten l'anteposició de l'article. Només és possible aquesta anteposició si aquest terme gramatical és usat amb valor de substantiu (significant «qüestió» o, més exactament, «quid de la qüestió»), cosa que, com hem dit, origina escassíssims casos d'aplicació: únicament en frases com Ja em direu el què, Volien saber el què, Vet aquí el què.

De fet, el conjunt el que (sense accent) és usat —encara!— molt sovint indegudament en lloc de el qual, generalment després d'una preposició, fet al qual (no, «al que»!) ja ens hem referit moltes vegades. Però aquest conjunt és correcte en una oració com és ara Aquest llibre i el que li he regalat són del mateix autor, en què entre el i que hi ha un substantiu sobreentès —el (llibre) que—, i en una altra com El que em va dir em va deixar molt preocupat, en què el que equival a allò que. Es en aquest darrer cas que es comet usualment la incorrecció d'escriure el mot que accentuat indegudament: dit altrament, d'usar què (fort) en lloc de que (feble).

La pronunciació usual, és cert, indueix a aquest error. La repugnància a pronunciar dos monosíl·labs àtons consecutius fa que es digui el què en lloc de el que. Cal mal·liar-se, doncs, en aquest cas, de la pronunciació, i prescindir per sistema del conjunt el què (fort), el qual, com hem vist, només és possible al final de la frase, ja que aleshores, de fet, no és un terme gramatical sinó un mot substantivat.